

Sinob Milletvekili Cevdet Kerim İncedayı'nın, tescil edilmeyen birleşmelerle bunlardan doğan çocukların tesciline ve gizli kalmış nüfus varakalarının cezasız olarak kaydına dair olan 4727 sayılı Kanun hükmünün iki yıl uzatılması hakkında Kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/181)

7 . XI . 1949.

Yüksek Başkanlığa

Medeni Kanunun yürürlüğe girdiği 4 Ekim 1926 tarihinden itibaren Medeni Kanun ahkâmına göre evlendirme memuru önünde yapılmış birleşmelerle bunlardan doğan çocukların tesciline ve gizli kalmış nüfus varakalarının cezasız olarak kaydına dair olan 4727 sayılı ve 30 . IV . 1945 tarihli Kanun, neşrinden itibaren iki sene mer'ûl olmak kaydıyla iptisâ etmekte ve bu kanun ahkâmının tatbiki de buna göre 1947 yılında bitmiş bulunmaktadır.

Bundan istifade etmesi lâzımgelen, bilhassa köyde vatandaşlar bu kanun hükümlerinden lâyihiyle haberdar olmadıklarından askerlik ve başka memleketlerle çalışma mecburiyetleri dolayısıyla ve biraz da ihmal karışarak tescil muamelesini zamandan istifade ederek yaptırması bulunmaktadır.

Halen bu yüzden yine bilhassa köylerde içtimai bir maraz halini almış tescilsizlikler artıp ve büyüyüp gitmiş bulunmaktadır. Bu yüzden büyümüş bulunan irasep ve nesepsiz çocuklar tekrar evlenerek içinden çıkılmaz bir hal temadi etmektedir. Ölmeler ve veraset meseleleri yüzünden birçok nizalar zuhur etmekte ve asker çağına gelmiş çocuklar sırasına girmektedirler. Köylerde müşahede edilen ve yekûnu istisgar edilmeyecek bu manzara asıl Türk milletinin mânevi büyesinde ve binnetice içtimai hayatımızda iferde büyük bozgunlara sebep olacaktır. Onun için bu kanunun Hükümetçe ve idare âmirlerince ve muhtarlarca vatandaşları iyi işittirilerek ve hâdiselerin üzerine gidilerek takip ve intaeını zaruri ve yerinde bir iş telâkki ettim.

Bu sebeple mezkûr kanunun iki sene daha mer'ûyette kalması için bağı kanun teklifini sunuyorum.

Gereğinin yapılmasına saygılarımla müsaadelerini rica ederim.

Sinob Milletvekili

C. K. İncedayı ,

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 2/181

Karar No. 18

31 . XII . 1949

Yüksek Başkanlığa

Sinob Milletvekili Cevdet Kerim İncedayı'nın tescil edilmeyen birleşmelerle bunlardan doğan çocukların tesciline ve gizli kalmış nü-

fus vakalarının cezasız olarak kaydına dair 4727 sayılı Kanun hükmünün iki yıl uzatılması hakkındaki kanun teklifi İçişleri Bakanlığı adına

Nüfus İşleri Genel Müdürlüğü ile teklif sahibi hazır olduğu halde İçişleri Komisyonunda incelendi.

Teklif sahibinin gerekçesinde beyan olunan sebeplere göre tescil dışı kalan birleşmelerle bundan doğan çocukların ve gizli nüfus vukuatının tescili için 4727 sayılı Kanun ile kabul edilen hükümler 30 . IV . 1945 de iki yıl süre ile yürürlüğe girmiş ise de bu iki yılın birinci yılında halkın ittila ve bu kanun hükümlerinden faydalanmaya tevessülleri hayli ağır gitmiş, ikinci yılı da 1946 Milletvekili, Genel Meclisin, beleldiye seçimlerinin cereyanı dolayısıyla nüfus dairelerinin seçim defterlerini hazırlamalarına taallük eden faaliyetlerle geçmiş ve esasen kanun da idareyi halkın ayağına giderek etraflı bir tarama yapılmasına müsait müeyyideleri yeter derecede ihtiva eylememiş olmasından ötürü bugüne kadar milyondan fazla doğumun ve yüz binlerle diğer nüfus vakalarının tescil edilememiş olarak kaldığının tahmin bulunduğu Hükümet temsileisi tarafından ifade olunmuştur.

Bu durum teklif konusunun esası kanunlaşmaya değer görülerek ancak 4727 sayılı Kanun iki yıl süre ile yürürlüğe girip 30 . IV . 1947 de yürürlükten kalkmış olduğu cihetle halen yürürlükte bulunmayan bir kanun hükümlerini daha iki yıl uzatmaya maddeten ve tedvin tekniği bakımından imkân olamayacağından teklif konusu esasının ele alınmasına ve 4727 sayılı Kanun hükümlerine mütenazır olarak ve bu kanunun iki yıllık uygulanmasında görülen noksan ve ihtiyaçlardan da ilham alarak yeni bir metin hazırlanmasına oy birliği ile karar verilmiştir.

Bu suretle 4727 sayılı Kanunun birinci maddesi yeni metne birinci madde halinde geçirilmiş; ancak tescil dışı birleşmelerde «Medeni Kanunun 92 nci maddesine göre» bir engel bulunmamış olanların tescili kabul edilmiştir.

Yine aynı kanunun ikinci maddesi yeni metne ikinci madde halinde alınmış ancak «Evlence dışı birleşmelerden doğup da anaları üzerine nesepsiz olarak yazılmış olan çocuklar da birinci madde hükümlerine göre ana ve babalarına izafetle babaları hanesine naklen tescil olunacakları ve ecnebi kadınlarla vâkı mümâsil birleşmeler ve bunlardan doğan çocuklar da aynı katagoriye alınarak tescilleri imkânının sağlanması uygun görülmüştür.

4727 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi yeni metne aynen alınmıştır.

Mezkûr kanunun 4 ncü maddesi aynen yeni metne alınarak buna da bir fıkra eklenmiş ve bu suretle «Medeni Kanunun yayımından sonra boşanma ilâmı almadan ayrılarak başka kadın veya erkekle birleşip çocuğu olanlar da bu maddenin ilk fıkrası gereğince sulh yargıcı önünde beyanda buldukları veya evlilik kayıtlarının silinmesine dair hüküm aldıkları takdirde» tescillerine imkân verilmesi derpiş edilmiştir.

Aynı Kanunun 5 nci maddesi, uygulamayı kolaylaştıracak formaliteye ait iki fıkra ilâvesiyle yeni metne 5 nci madde halinde geçirilmiştir.

Yine o kanunun altıncı maddesi aynen altıncı madde olarak yeni metinde kabul edilmiştir.

Aynı Kanunun gizli kalmış ölüm vukuatının tesciline dair 7 nci maddesi bu metne ölen şahsın «Hangi yaşta olursa olsun» ve ölüm yeri neresi olursa olsun ölüm doğum tarihi ile bu kanun hükümlerine göre kütüklere yazılacağı tasrih olunmak suretiyle metne yedinci madde halinde alınmıştır.

Metnin 8 nci maddesi 4727 sayılı Kanunun 8 nci maddesine bir kelime ilâvesiyle tamamen aynen olmak suretiyle tesis edilmiştir.

Yine aynı kanunun 9 ncu maddesi bu metne 9 ncu madde olarak kabul olunmuştur.

Yeni metinde 10. ncu madde tescil dışı ve gizli kalmış nüfus vakalarını taramakta idareyi faal ve müteaddi hale getirerek milyonlarla vukuatın memleket ölçüsünde kaydını sağlamak ve kollamakla idare üstlerini ödevli ve sorumlu tutmaktadır.

4727 sayılı Kanunun 10 ncu maddesi metne 11 nci madde halinde aynen alındı.

Kanunun 11 nci maddesi 12 nci madde halinde alınarak ikinci fıkrasındaki hafif para cezası 10 liradan 50 liraya çıkarılması son yıllarda para durumuna göre cezai konularda büyük Meclisce kabul edilen ölçüye uygun hale getirildi.

Aynı kanunun 12 nci maddesi metnimize 13 ncü madde halinde alınarak para cezalarının ve tarama ve kayıt işlerinde iş birliğinden ve görevli oldukları hususları ifadan kaçınanların aynı ölçüye uygun hafif para cezası ile müey-

yet sorumluluk cihetlerinin vuzuh ile tesbitine gidildi.

Metnin 14 nci maddesi ile kendilerine verilen ödevleri yapmamalarından dolayı ilgililere verilecek cezalar için zaman aşımı yürümiyeceği esası kabul olundu.

15 nci yürürlük ve 17 nci yürütme görevini belirten iki madde arasına 16 nci madde olarak kanunun ilân şekli 1322 sayılı Kanunun 11 nci maddesine atfeden bir hüküm sevki ile yurdun her mahalle ve köyünde bu hükümlere halkın ıttılarnı sağlamak cihetinin teyidi uygun görüldü.

Teklifo Komisyonumuzca verilen 17 maddelik tasarı şeklinin tümü oy birliği ile kabul olunmakla Kamutayın tasvibine arz olunmak üzere evrakiyle birlikte Yüksek Başkanlığa saygılarımızla sunulur.

İçişleri Komisyonu Başkanı Başkan V.
Tekirdağ Çoruh
C. Uybadin A. Tüzün

Sözcü Kars A. Eyidoğan	Kâtip Balıkesir F. Tiritioğlu	Antalya R. Kaplan
Bolu I. Yalçın	Bursa C. Öz İmzada bulunamadı	Denizli Dr. B. Uz İmzada bulunamadı
Giresun T. Ekmen İmzada bulunamadı	Gümüşane Ş. Sökmensüer	Konya Ş. Ergun
Muş H. Onaran	Ordu H. Şarlan İmzada bulunamadı	Siird L. Yavuz
Sinob S. Batur İmzada bulunamadı	Sivas N. Ergin	Yozgad S. İçöz

SİNOB MİLLETVEKİLİ İNCEDAYI'NIN KANUN TEKLİFİ

Tescil edilmeyen birleşmelerle bunlardan doğan çocukların tesciline ve gizli kalmış nüfus vak'alarının cezasız olarak kaydına dair olan 4727 sayılı Kanun hükmünün iki yıl daha uzatılması hakkında Kanun

MADDE 1. — Medenî Kanunun yürürlüğe girdiği 4 Ekim 1926 tarihinden bu kanunun yayımı tarihine kadar evlendirme memuru önünde yapılmış bir bağıta dayanarak birleşip karı koca halinde yaşamış olanların ve bunlardan doğan çocukların tescili hakkındaki 4727 sayılı ve 30 . IV . 1945 tarihli kanun hükmü, bu kanunun yayımı tarihinden itibaren, iki yıl müddetle uzatılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte idare âmirleri ve muhtarlar vasıtasıyla köylere kadar ulaştırılarak kanundan beklenen

sonuca varmak için ilgili vatandaşların müracaatı beklenmeden vilâyetlerde valiler, kazalarda kaymakam ve bucaklarda bucak müdürleri ile köylerde muhtarlar vasıtasıyla bu tesciller en kısa ve ameli yoldan takip ve temin edilerek her ay sonunda ne kadar tescil yapıldığı vilâyetler tarafından İçişleri Bakanlığına bildirilir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

tescil edilmeyen birleşmelerle bunlardan doğan çocukların tesciline ve gizli kalmış nüfus vakalarının cezasız olarak kaydına dair Kanun

Birinci bölüm

MADDE 1. — Medeni Kanunun yürürlüğe girdiği 4 Ekim 1926 tarihinden bu kanunun yayımı tarihine kadar evlendirme memuru önünde yapılmış bir bağita dayanmıyarak birleşip karı koca halinde yaşamış ve evlenmelerine Medeni Kanunun 92 nci maddesine göre bir engel bulunmamış olanlardan çocuk olduğu takdirde bu birleşmeler evlenme suretiyle ve bunlardan doğan çocuklar da nesebi sahih olarak kadın ve erkeğe izafe ile tescil edilir.

Evli bir erkekle evli olmıyan bir kadının yukarıda yazıldığı gibi yaşayışından doğmuş olan çocuklar da nesebi sahih olarak kadın ve erkeğe izafe ile tescil edilir. Ancak bu kadınla arkeğin birleşmeleri evlenme suretiyle tescil edilemez.

Karı koca gibi yaşamaları ölüm ve ayrılık gibi sebeplerle devam etmemiş olanların karı koca halinde yaşadıkları zaman doğmuş olan çocukları dahi yukarıdaki hükümlere göre nesebi sahih olarak ana ve babalarına izafetle tescil olunurlar.

MADDE 2. — Bu kanunun yayımından önceki birleşmelerden kanunun yayımı tarihinden başlayarak (300) gün içinde doğan çocuklar için de hüküm birinci maddede olduğu gibidir.

Kanunun yayımından önce evlenme dışındaki birleşmelerden doğup da anaları üzezrine nesebsiz olarak yazılmış olan çocuklar da birinci maddede hükümlerine göre ana ve babalarına izafetle babaları hanesine naklen tescil olunurlar.

Ecnebi kadınlarla birleşip karı koca halinde yaşayan erkeklerden çocuk olduğu takdirde bunlar da birinci madde hükümlerinden faydalanırlar.

MADDE 3. — 4 Ekim 1926 tarihinden önce yapılan ve tescil edilmemiş olan evlenmelerle bu evlenmelerden doğup tescilleri yapılmamış çocukların ilgilileri belge veya mahalle veya köy ilmühaberleri ile nüfus memurluğuna başvurdukları surette kayıt ve tescilleri yapılır.

MADDE 4. — Medeni Kanunun yayımından önce boşandıkları halde nüfusta evli görünen ve birinci maddede yazıldığı gibi başka kadın veya erkekle birleşip çocuğu olanlar, sağ iseler sulh Yargıcı önünde yapacakları beyanın nüfus memurluğuna bildirilmesi üzerine ve ölümleri halinde nüfus sicillerindeki evlilik kayıtlarının silinmesine dair ilgililer hüküm aldıkları takdirde haklarında birinci madde hükmü tatbik olunur.

Medeni Kanunun yayımından sonra boşanma ilâmı almadan ayrılarak başka kadın veya erkekle birleşip çocuğu olanlar da birinci fıkra gereğince sulh Yargıcı önünde beyanda buldukları veya evlilik kayıtlarının silinmesine dair hüküm aldıkları takdirde birinci madde hükümlerinden faydalanırlar.

MADDE 5. — Birinci madde gereğince karı koca gibi yaşayan kadın ve erkek bu birleşmelerin evlenme suretiyle tescili için birlikte ve bu birleşmeden doğan çocukların kaydı için de ilgililer, muhtarlara baş vurup alacakları ilmühaberleri bir dilekçeye bağliyerek yerin en büyük mülkiye üstüne vermek suretiyle istekte bulunurlar. İlgililer çocukların tescili için istekte bulunmadıkları surette bunları bir ilmühaber vermek suretiyle yazdırmakla mahalle ve köy muhtarları ile köy ihtiyar meclisi üyeleri ödevlidirler.

Mülkiye üstleri verilen dilekçe ve ilmühaberleri nüfus kayıtlarına göre kanuni şartları haiz olanların tescilinin yapılması için nüfus idarelerine havale eder.

Nüfus idarelerince yapılacak inceleme sonunda kanuni şartların bulunduğu anlaşılırsa vakalarına hemen tescili yapılır.

Muhtarların yaptırdıkları tesciller nüfus idaresi tarafından hemen babaya tebliğ olunur. Babanın bulunduğu yer belli değilse ikametgâhının kapısına asılmak suretiyle tescil ilân olunur. Tebliğ ve ilânların yapıldığını tesbit eden tutanaklar nüfus idarelerince dosyalarında saklanır.

Anlaşmazlık ve itiraz olursa bir ay içinde iş o yerin Sulh Mahkemesince bu Kanuna göre çözülür.

MADDE 6. — Yukarıdaki madde gereğince yapılmış olan tescillere ilgililer, öğrendikleri tarihten başlayarak (6) ay ve her halde tescil tarihinden başlayarak beş yıl içinde Medeni Kanun hükümlerine göre yetkili Mahkemede itiraz edebilirler.

Cumhuriyet Savcısının butlan dâvası hakkı saklıdır.

İkinci Bölüm

MADDE 7. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar tescil edilmeyerek gizli kalan kimseler hangi yaşta olursa olsun ve kaydına işaret edilmemiş ölümler ölüm yeri neresi olursa olsun doğru tarihi ile bu Kanun hükümlerine göre kütüklere yazılır.

MADDE 8. — Gizli kalan kişileri, kendileri veya veli veya vasileri veya ev reisleri yazdırmakla ödevlidirler.

Mahalle veya köyü nüfus kütüklerine geçirilmemiş ölümleri ve gizli kalan kişileri mahalle ve köy muhtarları ile köy ihtiyar meclisi üyeleri soruşturup öğrenerek usulüne göre yapacakları ilmühaberler ile nüfus memurluklarına bildirmekle ödevlidirler.

Üçüncü Bölüm Birleşik hükümler

MADDE 9. — Yapacakları tescil işlemleri için bu Kanunun yayımı tarihinden başlayarak (Üç) yıl içinde istekte bulunulmalıdır.

Bu Kanunun hükümlerinden faydalanmaya hakkı olup da birinci fıkrada yazılı süre içinde baş vurmayanlar ancak ikametgâhlarının asliye mahkemesine gitmek suretiyle bu kanun hükümlerinden faydalanabilirler.

MADDE 10. — Bu kanunun şümulüne giren vakaların tesbit ve tescillerini temin etmek üzere valiliklerce şehir, kasaba ve köylerde sık sık tarama yaptırılır.

Valiler bu taamalarda (Adalet teşkilâtı haric) bütün memurları asli vazifelerine hâlel gelmemek şartıyla istihdam edebilirler.

MADDE 11. — Bu kanuna göre yapılacak işlem ve tesciller ve verilecek dilekçe ve ilmühaberler ve açılacak dâvalar her türlü harç, resim ve cezadan muaftır.

Bu kanunun yayımı tarihine kadar bildiril-

memiş doğum, ölüm ve evlenmelerden dolayı mahkeme ve idare kurullarınca hükmolunarak henüz alınmamış para cezaları ile infaz edilmiş olan diğer cezalar affedilmiştir.

MADDE 12. — Bu kanunun yayımını mutaa-
kıp;

A) Üçüncü maddede yazılı geçirilmemiş evlenmelerini ve bu evlenmeden doğan çocuklarını;

B) Beşinci maddede anlatılan birleşmelerden doğan çocuklarını;

C) Sekizinci maddede yazılı nüfusa yazılmamış kişileri bildirmiyen ilgililerden ve kendilerini yazdırmıyan reşitlerden idare kurulu kararıyla on liradan elli liraya kadar hafif para cezası alınır.

Bu kararlar kesin olup Tahsili Emval Kanunu ile yerine getirilir.

MADDE 13. —

A) Onuncu madde gereğince kendisine verilen ödevi kabul etmiyen veya savsıyan memurlarla yaptıkları evlenme akdini on beş gün içinde nüfus idaresine bildirmiyen evlenme memurlarından idare kurulu kararıyla on liradan elli liraya kadar para cezası alınır.

B) Beşinci madde gereğince verilmesine lüzum gösterilen ilmühaberleri vermiyen veya geciktiren, dördüncü ve sekizinci maddelere göre bölgelerinde bulunan gizli nüfusların ve silinmemiş ölümlerin ilmühaberlerini yaparak nüfus memurluklarına vermiyen, onuncu madde mucibince tarama yapmak için gönderilen memurlarla iş birliği yapmıyan ve bunların ödevlerini güçleştiren ve bu kanunun kendilerine yüklediği ödevleri süresinde yapmıyan mahalle ve köy muhtarları ile köy ihtiyar meclisi üyelerinden idare kurulu kararıyla on liradan elli liraya kadar para cezası alınır.

MADDE 14. — Bu kanunla kendilerine verilen ödevleri yapmamalarından dolayı ilgililere verilecek cezalar için zamanaşımı yürümez.

MADDE 15. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 16. — Bu kanunun ilânı hususunda 1322 sayılı Kanunun 11 nci maddesi uygulanır.

MADDE 17. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.